

Nr 362.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående försäljning av kronan tillhöriga markområden i Karlsborg m. m.; given Stockholms slott den 1 november 1946.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande statsrådet hemställt.

GUSTAF.

Per Edvin Sköld.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 1 november 1946.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE.

Efter gemensam beredning med cheferna för försvars- och finansdepartementen anför statsrådet Sköld i egenskap av särskild förordnad föredragande följande.

I skrivelse den 6 november 1944 hemställde Karlsborgs kommun att få för bostads- och industriändamål förvärva tvenne markområden inom Karlsborgs samhälle, nämligen dels det s. k. Ulfstigsområdet och dels ett område om 57 000 m² i den s. k. Södra skogen. Därest kommunen finge förvärva

dessa markområden, vore kommunen villig att övertaga det framtida underhållet av gator och avloppsledningar inom ett av försvarets bostadsanskaffningsnämnd exploaterat bostadsområde i den s. k. Norra skogen, därvid dock kronan utan vederlag till kommunen borde överlåta inom sistnämnda område befintlig gatumark med tillhörande avloppsledningar ävensom erforderlig tomtmark för allmänt behov samt ett inom området beläget vattenverk med tillhörande ledningar. Sedermera har kommunen i särskilda skrivelser *dels* den 1 oktober 1945 återkallat sin ansökan att få förvärva Ulfstigsområdet samt anhållit att i stället få förvärva ett i Norra skogen beläget område om cirka 250 000 m², *dels ock* den 18 oktober 1945 anhållit att få förvärva ytterligare ett område om cirka 75 000 m² i Södra skogen.

Det i Norra skogen belägna markområdet om 250 000 m² lyder i förvaltningshänseende under arméns fortifikationsförvaltning, medan de båda i Södra skogen belägna områdena om 57 000 m² respektive 75 000 m² stå under flygförvaltningens förvaltning. Såväl fortifikationsförvaltningen som flygförvaltningen ha förklarat, att från ämbetsverkens sida intet funnes att erinra mot försäljning till kommunen av dessa områden. Flygförvaltningen har dock ansett, att som villkor för försäljning av områdena i Södra skogen borde gälla, att områdena belades med servitut till förmån för vissa kronan tillhöriga fastigheter i Mölltorps socken och innefattande förbud mot högre bebyggelse än tvåvåningshus. Häremot har försvarets bostadsanskaffningsnämnd erinrat, att områdenas rationella användning för bostadsbebyggelse äventyrades, om icke tvåvåningshus finge uppföras. Nämnden har vidare framhållit, att tillgången på tomtmark inom kommunen vore mycket begränsad, varför befintlig tomtmark borde utnyttjas så intensivt som möjligt, samt att storleken av den köpeskilling, som kronan kunde betinga sig vid försäljning av områdena, givetvis komme att röna inflytande av om två- eller tvåvåningshus finge uppföras.

Med anledning av vad nämnden sålunda uttalat har chefen för flygvapnet beträffande möjligheterna att å ifrågavarande områden i Södra skogen åtminstone delvis medgiva bebyggelse med tvåvåningshus anfört följande.

Enligt gällande bestämmelser borde bebyggelse inom ifrågavarande områden i Södra skogen över huvud taget icke äga rum. Hänsyn borde nämligen tagas icke blott till det hinder, som bebyggelse utgjorde för startande och landande flygplan, utan även till den skadegörelse, som kunde uppstå genom att flygplan på grund av motorstörning eller felmanövrering kunde störta inom det bebyggda området. Därest hänsyn till risken för att flygplan kunde störta inom området icke toges, vore det tänkbart att begränsa det tidigare förordade servitutet till ett förbud mot bostadsbebyggelse, som överskrede ett plan i lutning 1:25 över horisontalplanet genom lägsta punkten på Västgöta flygflottiljs flygfälts nordvästra gräns. Detta innebure, att inom delar av områdena en bebyggelsehöjd av 15 m. kunde medgivas.

Sedan bostadsanskaffningsnämnden härefter anmodats att träda i kontakt med kommunen i syfte att utröna huruvida kommunen vore villig att, oaktat den av chefen för flygvapnet föreslagna begränsningen i bebyggelsehöjden, förvärva nu ifrågavarande områden eller delar därav, har nämnden den 24 september 1946 underställt Kungl. Maj:ts prövning frågan om godkännande

av ett mellan nämnden, å ena, och Karlsborgs kommun, å andra sidan, under förbehåll av Kungl. Maj:ts godkännande slutet avtal, dagtecknat den 12 och den 19 september 1946, rörande *dels* försäljning för en köpeskilling av 30 000 kronor av ett område om cirka 132 000 m² av fastigheterna Sundsmon 1¹ och Vanäs 1¹ i Södra skogen i Karlsborgs kommun, *dels* försäljning för en köpeskilling av 48 000 kronor av ett område om cirka 250 000 m² av fastigheten Svanvik 1¹ i Norra skogen i samma kommun, *dels ock* överlåtelse utan vederlag av viss gatumark m. m. inom det av nämnden exploaterade bostadsområdet i Norra skogen. I anslutning härtill har nämnden anfört bland annat följande.

Värdering av de markområden, som kommunen anhållit att få förvärva, hade verkställts genom statens byggnadslånebyrås försorg. Området i Södra skogen hade uppskattats till ett värde av 25 000 kronor, motsvarande 19 öre per m², samt området i Norra skogen till ett värde av 33 000 kronor, motsvarande 12 öre per m². Båda värdena innefattade den skog, som efter exploateringen borde kvarstå inom kvartersmark och mark för offentliga ändamål. Värdet av övrig skog, som kronan vore berättigad att tillgodogöra sig, kunde beräknas till 30 000 kronor, varav 5 000 kronor hänförde sig till området i Södra skogen och 25 000 kronor till området i Norra skogen.

Vid förhandlingar mellan nämnden och kommunen rörande försäljning av de i kommunens framställningar omfördälda markområdena hade båda parterna ansett sig kunna godkänna den av byggnadslånebyrån gjorda värderingen av markområdena. Kommunen hade emellertid begärt att få förvärva områdena inklusive all skog, varvid kommunen förklarat sig beredd att erlægga ersättning för skogen med sammanlagt 20 000 kronor, varav 5 000 kronor avsåge området i Södra skogen och 15 000 kronor området i Norra skogen. Efter samråd med byggnadslånebyrån hade nämnden ansett sig kunna godtaga en dylik uppgörelse. Köpeskillingarna hade i enlighet härmed beräknats till 25 000 kronor respektive 33 000 kronor med tillägg av 5 000 kronor respektive 15 000 kronor för skogen. Den av chefen för flygvapnet föreslagna begränsningen av bebyggelsehöjden inom området i Södra skogen hade av kommunen godtagits. Enligt avtalet skulle till kommunen utan vederlag överlätas all gatumark med tillhörande avloppsledningar ävensom alla parker och övriga öppna allmänna platser inom det av nämnden exploaterade bostadsområdet i Norra skogen. I överlåtelsen inginge även ett å området befintligt vattenverk med tillhörande ledningsnät. Gatu- och parkmarken omfattade en areal av cirka 100 000 m² men representerade icke något nämnvärt värde för kronan. De inom området befintliga vägarna samt vatten- och avloppsledningarna, vilka anlagts under åren 1941—1943, hade dragit en kostnad av i runt tal 205 000 kronor, varav för vägar 54 000 kronor, för avloppsledningar 68 000 kronor samt för vattenverk jämte ledningar 83 000 kronor. Enligt avtalet övertog kommunen det framtida underhållet av gator och allmänna platser samt av vatten- och avloppsledningar. Enligt nämndens beräkningar uppginge de årliga kostnaderna för underhållet av gator och avloppsledningar till omkring 2 300 kronor. Driftkostnaderna för vattenverket kunde uppskattas till omkring 1 500 kronor per år. Kommunen ägde emellertid uttaga avgifter för leverans av vatten, vilka avgifter beräknades täcka driftkostnaderna samt därutöver lämna visst mindre överskott. Den mark, som inginge i det av nämnden förvaltade bostadsområdet, vore i bostadsanskaffningsfonden uppförd med ett värde av 10 000 kronor. Nedskrivning av detta värde i samband med nu ifrågakörande marköverlåtelse syntes icke vara erforderlig. De områden, som enligt avtalet skulle försälas, borde enligt

nämndens mening i förvaltningshänseende överflyttas till nämnden, i samband varmed arméns respektive flygvapnets delfonder av försvarets fastighetsfond borde nedskrivnas med 10 000 kronor respektive 5 500 kronor. Nämnden hemställde slutligen, att förenämnda avtal med Karlsborgs kommun måtte godkännas.

*Före-
draganden.*

Enligt det föreliggande förslaget till avtal mellan kronan och Karlsborgs kommun skall kronan för en köpeskilling av (30 000 + 48 000 =) 78 000 kronor, varav (5 000 + 15 000 =) 20 000 kronor hänföra sig till inom områdena växande skog, försälja två under flygförvaltningens respektive arméns fortifikationsförvaltnings förvaltning stående markområden om cirka 132 000 m² respektive 250 000 m² i Karlsborgs kommun. Enligt avtalet skall kronan vidare utan vederlag till kommunen överlåta gatumark med tillhörande avloppsledningar och allmänna platser samt ett vattenverk med tillhörande ledningar inom ett av bostadsanskaffningsnämnden exploaterat bostadsområde i Karlsborgs kommun mot det att kommunen övertager underhåll av gator och allmänna platser samt av vatten- och avloppsledningar.

De till försäljning föreslagna markområdena skola av kommunen användas för bostadsbebyggelse samt i viss mindre utsträckning för industriändamål. Då det ur försvarets egna synpunkter är av intresse att mark för de angivna ändamålen står till förfogande, anser jag mig böra tillstyrka försäljning av ifrågavarande markområden till det pris, som preliminärt överenskommits. Jämväl överlåtelsen av mark och ledningar inom det av bostadsanskaffningsnämnden exploaterade området synes kunna godtagas, då kronan härigenom för all framtid befrias från underhållet av gator, allmänna platser och ledningar inom området.

Då Kungl. Maj:t icke utan riksdagens samtycke äger besluta om försäljning och överlåtelse av mark av ifrågavarande värde, bör ärendet underställas riksdagens prövning.

Under åberopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medgiva att, på i huvudsak de villkor, som i det föregående av mig angivits, förenämnda markområden må försäljas och förut angiven gatumark m. m. överlåtas till Karlsborgs kommun.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Sven Berglund.